

Vergaderjaar 2004–2005 F

20 043

Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

Nr. 61

VERSLAG VAN DE ZITTING 2005 (EERSTE DEEL)

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vastgesteld 24 februari 2005

De Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa heeft van 24–28 januari 2005 te Straatsburg vergaderd. De Nederlandse delegatie uit de beide Kamers der Staten-Generaal brengt onderstaand verslag uit over de onderwerpen die in bovengenoemde zitting aan de orde kwamen.¹⁾

A. Algemeen

1. Voortgangsrapport van het Bureau van de Assemblée en de Standing Committee.

Rapport – Schieder (Oostenrijk), doc. 10 405

Tevens waren bij dit debat aan de orde de navolgende onderwerpen.

- Waarneming van de presidents-verkiezingen in de Oekraïne
Rapport – Christodoulides (Cyprus), doc. 10 369
Rapport – Iwiński (Polen), doc. 10 394
- en
- Waarneming van de verkiezing van de President van de Palestijnse Autoriteit
Rapport – Kilclooney (Verenigd Koninkrijk), doc. 10 416

Met betrekking tot dit laatste onderwerp voerde mw. Jonker het woord. Zij stelde dat het nu na de verkiezingen erop aankomt om doorzettingsvermogen te tonen en een goede start mogelijk te maken van onderhandelingen over vrede. Zij drong er i.h.b. bij de Europese Unie op aan om een actieve rol te spelen in haar verhouding tot de VN. In het waarnemen van de verkiezingen zijn de partijen iets verplicht t.o.v. de Palestijnen. De Europese Unie en de Raad van Europa dienen nu bij te dragen aan het vormgeven van de toekomst van Palestina

¹ De in dit verslag genoemde documenten en overige stukken die betrekking hebben op deze plenaire vergadering zijn verkrijgbaar op de griffie interparlementaire betrekkingen. internet: <http://assembly.coe.int>.

2. Mededeling van de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, de heer Terry Davis.

3. Mededelingen van de voorzitter van het Comité van Ministers, de heer Jan Trzuszczáski, onderminister voor Buitenlandse Zaken van Polen.

Mevrouw Bemelmans-Videc stelde een vraag over de zaak Dorigo tegen Italië, waarover het Comité van Ministers en de Parlementaire Vergadering Italië hebben aangespoord om passende maatregelen te nemen. De vraag kon bij gebrek aan tijd niet mondeling voor beantwoording in aanmerking komen. Een schriftelijk antwoord is vervat in document AS (2005)CR4.

4. De assemblee verkoos de heer Van der Linden tot zijn voorzitter.

Naar het oordeel van de heer **Van der Linden** lagen er drie duidelijke prioriteiten voor ons in het verschiep, te weten:

Het vergroten van de effectiviteit van onze Assemblee, met name door een grotere interactie met nationale parlementen en het nog relevanter maken van ons werk voor onze burgers; het ontwikkelen van de betrekkingen met onze partner-instellingen, de Verenigde Naties, de OVSE en in het bijzonder de Europese Unie; het erop toezien dat de Derde Topconferentie en de implementatie van de besluiten die daar worden genomen, een succes worden.

In een profetische radioboodschap in maart 1943, zo memoreerde hij, deed Sir Winston Churchill, de volgende voorspelling dat er «een Raad van Europa in het leven zou moeten worden geroepen..om..verdere agressie en het voorbereiden van toekomstige oorlogen te voorkomen».

Deze Europese familie, die 800 miljoen individu's telt, bestaat thans. Slechts de burgers van Belarus, die nog lijden onder een autoritair regime, zijn er nog niet bij aangesloten.

Wij zijn de directe vertegenwoordigers van deze 800 miljoen burgers. 800 Miljoen mensen met verschillende culturen en nationaliteiten, met een breed scala aan politieke opvattingen en religieuze belevingen, die zich echter verbonden weten door gemeenschappelijke waarden. Waarden die belichaamd zijn in de normen en beginselen van de Raad van Europa. Waarden die de sociale cohesie binnen onze gemeenschappen kunnen versterken en vrede en stabiliteit op ons continent kunnen bevorderen.

De Raad van Europa is inderdaad bovenal een gemeenschap van waarden, die, over een periode van meer dan een halve eeuw, een uniek Europees «acquis» tot stand heeft weten te brengen.

Meer dan een derde van de 200 conventies van de Raad van Europa vonden hun oorsprong in de Assemblee. Daarbij komt dat de debatten in de Raad heel vaak nieuwe wegen hebben geopend en de weg hebben vrijgemaakt, zowel binnen de Raad van Europa als daarbuiten, voor nieuwe initiatieven en een innovatief beleid.

De Assemblee fungeert ook als leerschool voor de democratie, als oefenterrein voor toekomstige politieke leiders.

Parlementaire diplomatie is de actieve inzet van parlementariërs en parlementaire instellingen in situaties van politieke crisis en impasse. Dit

is steeds meer een essentieel complement gebleken te zijn van traditionele intergouvernementele samenwerking, alsmede een essentieel onderdeel van internationale betrekkingen.

Teneinde meer bekendheid te geven aan het werk van de Raad en dit effectiever te laten verlopen, zal de Raad zich meer moeten richten op de kerntaken en deze nog beter uitvoeren.

Democratie, mensenrechten en de «rule of law» waren en blijven de «raison d'être» van de Raad van Europa. Dit is wat de Raad uniek maakt.

Het versterken van de sociale cohesie door middel van cultuur, onderwijs en sport, vormt een wezenlijk onderdeel van deze taken. Racisme, xenofobie, antisemitisme en intolerantie geven jammer genoeg in toenemende mate aanleiding tot bezorgdheid binnen samenlevingen. Het strijden tegen deze fenomenen door middel van het aanleren van respect en begrip dient daarom hoog op de lijst van onze prioriteiten te blijven staan.

De organisatie zou beter benut kunnen worden als het meest relevante forum voor interculturele en interreligieuze dialoog.

Verder zouden regelmatig de relevantie van de wettelijke middelen getoetst moeten en bijgesteld waar nodig, zoals op dit moment gebeurd in de strijd tegen het terrorisme.

Echter, zo zei de heer Van der Linden, veel belangrijke Conventies zijn nog door slechts een beperkt aantal lidstaten geratificeerd. Met het dubbele mandaat als leden van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en als nationale parlementariërs moeten wij ons er meer voor inzetten dat onze kernteksten worden geratificeerd. Hij zei voornemens te zijn om dit onderwerp te bespreken met de nationale delegaties.

Een effectieve assemblee moet effectief communiceren. De samenwerking met het Comité van Ministers, de collega's uit het Congres voor regionale en lokale overheden, en Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, de President van het Hof voor de Rechten van de Mens en de Vertegenwoordigers van de mensenrechten dient waar nodig ontwikkeld of verbeterd te worden.

Voorts zei hij van plan te zijn om regelmatig samen te komen met de voorzitters van andere belangrijke onderdelen van de Raad van Europa zoals het Comité voor de Preventie van Martelen, de Venetië-commissie, de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie, en het Noord-Zuid Centrum. De jaarlijkse debatten omtrent hun activiteiten zouden dienen te worden gevolgd door debatten in onze nationale parlementen.

Wat de tweede prioriteit betreft benadrukte hij de relaties met de externe partners, met name de Europese Unie. Hij zei ervan overtuigd dat de Europese Unie de ervaring, instellingen en instrumenten van de Raad van Europa beter zou moeten benutten. Het huidige debat over het in het leven roepen van een EU Agentschap voor Mensenrechten is hier een goed voorbeeld van.

De toetreding van de EU tot de Europese Conventie voor de Mensenrechten en de ratificatie van het Grondwettelijk Verdrag zullen een verbinding leggen tussen Europa's meest geavanceerde instelling en Europa's oudste en meest wijdverbreide organisatie. Het zal ook een belangrijke stap zijn in de richting van het creëren van één gebied met gezamenlijke Europese wetgeving.

De recente benoeming door de Europese Commissie van een Ambassadeur bij de Raad van Europa verdient een warm welkom. Een permanent bureau van de Commissie in Straatsburg zag hij met belangstelling tegemoet.

Europa moet, zo stelde de heer Van der Linden, niet opnieuw verdeeld worden. Ook dienen wij niet terug te gaan naar de oude Oost-West tegenstellingen. Er is slechts één Europa. Dit Europa vormt een belangrijk onderdeel van de internationale gemeenschap, zoals belichaamd in de Verenigde Naties en haar gespecialiseerde agentschappen, waarmee wij op velerlei gebied samenwerken. We dienen onze waarden krachtig uit te dragen op mondiaal niveau en bereid te zijn om als regionale organisatie waar nodig op te treden.

Wat betreft de OVSE dienen we onze respectievelijke sterke punten te benadrukken en door te gaan met het nastreven van complementariteit en het verminderen van het dupliceren van inspanningen.

De waarnemers leveren een belangrijke bijdrage aan het werk van de Raad en hiervoor is erkentelijkheid verschuldigd. Nauwe samenwerking met hen zal worden voortgezet. In het Midden-Oosten is nieuwe hoop op vrede ontstaan en waar mogelijk zal hieraan een bijdrage geleverd worden.

Helaas neemt één waarnemer-staat van de Raad van Europa – de Verenigde Staten – geen deel aan het werk van de Assemblee. De heer Van der Linden zei zich, zoals zijn voorgangers te willen blijven inspannen om te trachten de parlementaire collega's in Washington bij de activiteiten van de Raad te betrekken.

Spreker volgde met de opmerking dat we ook bereid dienen te zijn tot samenwerking met andere delen van de wereld. Hij zei voornemens te zijn om het werk voort te zetten van zijn voorgaand President Schieder, wat betreft het Pan-Afrikaanse Parlement. Ook zei hij van plan te zijn om persoonlijke contacten te ontwikkelen met collega-parlementariërs in andere delen van de wereld die belangstelling hebben voor onze ervaring.

De derde prioriteit is de Derde Topconferentie van de Raad van Europa die op 16 en 17 mei 2005 zal plaatsvinden in Warschau. De Top zal deze organisatie een duidelijke politieke missie voor de komende jaren moeten verschaffen. Ook zal die de richting moeten aangeven voor een effectievere samenwerking tussen de verschillende Europese instellingen. Met belangstelling wordt uitgekeken om met de Raad van Ministers de voorstellen te bespreken die de Assemblee deze week voor de Top zal selecteren. Hij zei er alle vertrouwen in te hebben dat het Poolse Voorzitterschap de Top tot een succes zal weten te maken.

De heer Van der Linden riep alle nationale parlementen op om te debatteren over de Derde Topconferentie van de Raad van Europa en er bij hun regeringen op aan te dringen om de aanbevelingen die wij deze week zullen aannemen op te volgen. Zo'n politiek momentum gegeneerd op nationaal niveau is onmisbaar, wil de Top een succes worden.

Tot slot zei hij dat naast een goede Top, ook de allocatie van adequate middelen om de genomen beslissingen te implementeren belangrijk is. Nul procent werkelijke groei zal deze organisatie uithongeren.

B. POLITIEKE ZAKEN

1. Het nakomen van verplichtingen en afspraken door Georgië *Rapport Eörsi – (Hongarije)en Kirilov (Bulgarije), doc. 10 383, resolutie 1415.*

De heer Van Winsen sprekend namens de EVP, was de mening toegedaan, dat er in Georgië nog steeds zaken waren, die ingevolge de aanvaarding van resolutie 1363, gevolgd dienden te worden. Hij benadrukte het nut van een goed werkend lokaal overheidssysteem dat zou zorgen voor stabiliteit in het democratische proces. In dit kader dient de toegang tot de volksvertegenwoordiging en het wetgevingsproces verbreed te worden. De toekomst van Georgië zou gediend zijn met een grotere stabiliteit in de regio. Rusland zou een belangrijke rol kunnen spelen.

2. De verhoudingen tussen Europa en de Verenigde Staten

Rapport – Azzolini (Italië), doc. 10 353, resolutie 1421 en aanbeveling 1694.

De heer Kox herinnerde eraan dat we dit jaar de 60ste Verjaardag vieren van de bevrijding van het fascisme. Vele duizenden jonge Amerikaanse soldaten gaven hun leven om ons te bevrijden. Dankbaarheid is op zijn plaats. Echter die dankbaarheid hoeft niet te leiden tot dienstbaarheid in retour; het verplicht ons niet te zwijgen als de overheid van datzelfde volk zich misdraagt. Integendeel het verplicht ons het Amerikaanse volk te bevrijden uit zijn geïsoleerde positie in de wereld. De voornaamste reden voor de huidige verstoring van de transatlantische relaties is gelegen in de door de Amerikanen geleide terreuroorlog. De regering Bush volgt een catastrofale loop in de buitenlandse politiek. Vele Europeanen, maar ook Amerikanen zien dit met lede ogen aan.

Jammer genoeg moet worden vastgesteld dat ook binnen Europa, zelfs binnen Nederland, de meningen niet gelijk zijn. Het voorstel van de rapporteur te komen tot een nieuwe transatlantische dialoog onderschreef hij. De VS dienen wel af te zien van hun unilaterale benadering.

De heer Van Winsen meende dat het rapport had bijgedragen tot het versterken van de transatlantische verhoudingen. Er waren twijfels over die goede verhoudingen, maar de historie maakt toch duidelijk dat die verhoudingen belangrijk waren.

Het oude imago te weten de VS unilateraal en Europa multilateraal behoeft geen opknapbeurt. Er dient een transatlantische brug te komen. De rede van President Bush bij zijn recente installatie toont beduidend meer vertrouwen van de VS in Europa.

3. Het conflict in de regio Nagorno-Karabach en de OVSE conferentie van Minsk.

Rapport – Atkinson (Verenigd Koninkrijk), doc. 10 364, resolutie 1416 en aanbeveling 1690

4. De Derde Top van de Raad van Europa.

Rapport – Kosachev (Rusland), doc. 10 381, aanbeveling 1693

Tijdens dit debat waren tevens aan de orde een aantal rapporten namens de andere vaste commissies. Zij zijn gedrukt onder de navolgende nummers: doc. 10 391, 10 417, 10 395, 10 435, 10 421 en 10 404.

De Franse minister van Buitenlandse Zaken, de heer Michel Barnier legde aan de Vergadering een korte verklaring af over de Derde Top.

5. Vooruitzichten voor vrede in het Midden-Oosten.

Rapporten – Margelov (Rusland), doc. 10 427, resolutie 1420

De heer Kox, sprekend namens de fractie van de Groep van Verenigd Europees Links, feliciteerde het Palestijnse volk met de succesvol verlopen presidentiële verkiezingen eerder in januari.

Het rapport op zich wordt onderschreven. Het is jammer dat het rapport niet is begonnen met het vermelden van de absolute noodzaak om een eind te maken aan de illegale en internationaal veroordeelde bezetting. Sprekend over terrorisme als het gaat om Palestina, draagt evenmin bij tot het vredesproces. Als Palestina gevraagd wordt alleen vredelievende manieren van verzet te kiezen, dan dienen de Israëli's onmiddellijk een eind te maken aan hun agressieve manier van handelen.

De hoop is erop gericht dat Israëli's en Palestina bereid zijn te komen tot een staakt het vuren en een twee-staat-oplossing willen mogelijk maken. De beslissing van het Internationale Hof van Justitie in Den Haag over de «muur» dient door de Israëli's te worden nageleefd. Er dient in het algemeen internationale druk op Israël te worden uitgeoefend om de resoluties van de VN na te leven.

C. JURIDISCHE AANGELEGENHEDEN

1. De omstandigheden van arrestatie en vervolging van Yoekos leidinggevenden

Rapport – Leutheusser-Schnarrenberger (Duitsland), doc. 10 368, resolutie 1417 en aanbeveling 1692

2. Bescherming van mensenrechten in Kosovo

Rapport – Lloyd (Verenigd Koninkrijk), doc. 10 393, resolutie 1417 en aanbeveling 1691

Tijdens dit debat voerde o.a. de heer Marek Antoni Nowicki, ombudsman in Kosovo, het woord.

3. Ontwerp-conventie inzake witwassen, financiering van terrorisme, onderzoek, inbeslagneming en confiscatie van opbrengsten afkomstig van misdaad

Rapport – Bartumeu Cassany (Andorra), doc. 10 356 rev. En doc. 10 392, opinie 254

Ontwerp-conventie inzake voorkomen van terrorisme

Rapport – Bartumeu Cassany (Andorra), doc. 10 423, doc. 10 357 en 10 396, opinie 255

Rapport – Mercan (Turkije), doc. 10 439

D. ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Oplossingen voor Europa's werkloosheid

Rapport – Högmark (Zweden), doc. 10 359, resolutie 1423

Het aanjagen van sociale cohesie en werkgelegenheid: meer en betere banen

Rapport – Belohorska (Slowakije), doc. 10 265, resolutie 1424

In dit gezamenlijke debat voerde de heer Kox het woord namens de fractie van Verenigd Europees Links. Hij herhaalde de woorden van de rapporteur, dat de assemblee moet weigeren te aanvaarden, dat werkloosheid een onoplosbaar probleem is. Tevens moet komen vast te staan dat werkloosheid een affront is tegen de menselijke waardigheid: Het probleem van de werkloosheid betreft miljoenen Europeanen. Er is iets

behoorlijk mis, als wij zouden accepteren dat massale werkloosheid kan voortduren. Bovendien dienen we goed in het oog te houden dat werkloosheid in de oude EU-lidstaten wat anders betekent dan in de andere Europese staten, waar werkloosheid armoede en uitsluiting betekent. Werkloosheid beledigt mensen die dit niet verdienen. De voorstellen van de rapporteurs kunnen in meerderheid op zijn steun rekenen, ondanks het feit dat zij geen verwijt maken aan het neo-liberalisme dat schuldig is aan continent-breed werkloosheid. Neo-liberalisme en volledige werkgelegenheid is een onmogelijk huwelijk. Een echte oplossing voor Europese werkloosheid vereist echter veranderingen in Europa's sociale orde. Het is tijd dat wij beginnen te denken over het democratiseren van de economie.

E. SOCIALE EN VOLKSGEZONDHEIDSAANGELEGENHEDEN

Europa en de tsunamiramp

Rapport – Paoletti Tangheroni, doc. 10 428, resolutie 1422

Bij dit debat dienden de navolgende documenten betrokken te worden: 10 438, 10 437, 10 446 en 10 442

Tijdens dit debat legde mw. Yvette Stevens, directeur van het VN bureau voor de coördinatie van humanitaire zaken (OCHA) een verklaring af.

F. MIGRATIE, VLUCHTELINGEN EN DEMOGRAFIE

Oprichting van een Europees herdenkingscentrum voor slachtoffers van gedwongen volksverhuizingen.

Rapport – Einarsson (Zweden), doc. 10 378, een aanbeveling

Terzake haalde niet de 2/3 vereiste meerderheid.

Rapport – De Puig (Spanje), doc. 10 447

G. MILIEU, LANDBOUW, LOKALE EN REGIONALE ZAKEN

Genetisch gemanipuleerde organismen

Rapport – Wodarg (Duitsland), doc. 10 380, resolutie 1419

De heer Dees benadrukte de noodzaak van goede wetgeving betreffende de productie van genetisch gemanipuleerde organismen. Het rapport van de heer Wodarg zal echter niet gesteund kunnen worden. Een eerste argument is dat hij de risico's van GGO's overschat en de voordelen onderschat. Voorts verwaarloost de heer Wodarg het feit dat er in veel landen al een zeer restrictieve wetgeving bestaat. Het handhaven van verschillende standaarden in verschillende landen verdraagt zich niet met het principe van een gemeenschappelijke markt.

In de derde plaats dient het rapport te worden afgewezen, omdat het de kennis die de afgelopen 25 jaar is verzameld, ontkent.

Tot slot moet gesteld worden dat het aanvaarden van de aanbevelingen betekent nog beperkter wetgeving, meer bureaucratie en minder voordeel van nieuwe technologieën.

De liberale groep zou het liefst zien dat het rapport zou worden terugverwezen naar de betreffende commissie.

H. GELIJKE KANSEN MANNEN EN VROUWEN

Ontwerp-conventie actie tegen handel in mensen

Rapport – Vermot-Mangold (Zwitserland), doc. 10 389 en 10 397, opinie 253

Rapport McNamara (Verenigd Koninkrijk), doc. 10 433

Voorts voerden in de assemblee het woord:

- de heer Alcee L. Hastings, voorzitter van de OVSE-assemblee
- de heer Viktor Joesjenko, President van de Oekraïne
- de heer Mikheil Saakashvili, President van Georgië.

De voorzitter van de delegatie,

Dees

De griffier van der delegatie,

Bellekom